Krimināllieta Nr. 11380040518

S P R I E D U

Latvijas Republikas vārdā

Talsos, 2019.gada 4.novembrī
Kurzemes rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Ainars Feldmanis,
ar sekretāri Sanitu Zaļo,
piedaloties prokurorei Ingunai Blumbergai,
zvērinātai advokātei Inesei Šultei,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas.

A p r a k s t

/pers. A/ izdarīja krāpšanu – svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos šādos apstākļos:

/pers. A/, būdams SIA "E9", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese /adrese A/, vienīgais valdes loceklis, ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi, 2018.gada 4.augustā elektroniski, pēc mājaslapā www.granulukatli.eu izvietotā sludinājuma, saņemot pasūtījumu no /pers. B/ par granulu kamīna *TIM SISTEM RITTIUM HYDRO 14 KW* iegādi, mantkārīgu motīvu vadīts, nolēma izkrāpt no pasūtītāja naudu, bet preci un naudu neatdot, tas ir, veikt svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos.

Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. A/ 2018.gada 6.augustā nosacītas notiesāšanas tiesas noteiktajā pārbaudes laikā, nosūtīja uz pasūtītāja /pers. B/ norādīto elektroniskā pasta adresi /elektroniskā pasta adrese/ rēķinu Nr. 06082018-2 par pasūtīto preču priekšapmaksas 1499 EUR veikšanu ar norādītu bankas kontu bankā UAB Paysera LTU. 2018.gada 7.augustā /pers. B/ rēķinu apmaksāja, veicot pārskaitījumu 1499 EUR no sava bankas konta uz /pers. A/ rēķinā norādīto bankas kontu Nr. LT733500010003390130. Saņemot naudu, /pers. A/, saskaņā ar savu noziedzīgo nodomu, nekādas darbības, lai nodrošinātu pasūtītāju ar pasūtījumu, neveica, kā arī iemaksāto naudu neatgrieza. Tādejādi /pers. A/, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos, izkrāpa no /pers. B/ naudu 1499 EUR apmērā, ar to nodarīja /pers. B/ mantisko kaitējumu 1499 EUR apmērā.

Tādējādi /pers. A/izdarīja Krimināllikuma **177.panta pirmajā daļā** paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Cietušais/pers. B/ pieteica kompensāciju par mantisko zaudējumu **1499 EUR** apmērā.

Tiesai iesniegts izlīgums, kurā cietušais ar savu parakstu apliecinājis, ka kaitējuma kompensācija 1750 EUR apmērā viņam ir atlīdzināta. Uz tiesas sēdi cietušais neieradās.

M o t ī v u

Apsūdzētais **/pers. A/** tiesā savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnīgi. Tiesa apsūdzētajam izskaidroja pierādījumu neizdarīšanas būtību un procesuālās sekas, un apsūdzētais piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi. Prokurore un apsūdzētā aizstāve piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi.

Pēc lietas materiālu pārbaudes tiesai nav šaubu par /pers. A/ vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā, un tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi. Līdz ar to saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem pierādījumu analīze un to uzskaitījums nav nepieciešams. Tiesa tiesas izmeklēšanā pārbaudīja tikai apsūdzētā personību raksturojošus datus.

Nosakot sodu apsūdzētajam tiesa ņem vērā soda mērķi un soda noteikšanas vispārīgos principus. Saskaņā ar Krimināllikuma 35.pantu sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piesprież tiesa un soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija. Nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

No lietas materiāliem nepārprotami secināms, ka apsūdzētais pilnībā apzinājies, ka viņš, pārdodot granulu kamīnu cietušajam, bet preci reāli nenosūtot, prettiesiski iedzīvojas uz cietušā rēķina un vēlējies to darīt. Līdz ar to noziedzīgais nodarījums izdarīts ar tiešu nodomu un mantkārīgā nolūkā. Cietušajam nodarīts mantiskais kaitējums kopumā par 1499 EUR un tas ir atlīdzināts. Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētais ir izdarījis mazāk smagu noziegumu.

Vērtējot /pers. A/personību tiesa ņem vērā to, ka viņš iepriekš ir astoņas reizes kriminālī sodīts, ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 27.februāra lēmumu apsūdzētajam noteikts galīgais sods pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 27.februāra lēmuma un pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 20.oktobra sprieduma. Pēdējā gada laikā nav administratīvi sodīts.

Tiesas sēdē /pers. A/ izdarīto nožēloja un paskaidroja, ka viņš ir neprecējies, apgādājamo personu nav, ir SIA "E9" valdes loceklis. Apsūdzētais iesniedza tiesai izlīgumu ar cietušo, paskaidroja, ka viņš ir atlīdzinājis cietušajam radītos zaudējumus, lūdza tiesu apstiprināt izlīgumu un izbeigt kriminālprocesu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu /pers. A/ atbildību mīkstinošs apstāklis ir cietušajam radītā kaitējuma labprātīga atlīdzināšana, saskaņā ar šī panta otro daļu atbildību mīkstinošs apstāklis ir savas vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana. Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu atbildību pastiprinošs apstāklis ir noziedzīgu nodarījumu recidīvs.

Novērtējusi noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus, motīvus un sekas kopsakarā ar apsūdzētā personību un viņa iepriekš izdarītajiem likumpārkāpumiem, tiesa atzīst, ka, nolūkā nodrošināt soda mērķa sasniegšanu, apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais bargākais sods – brīvības atņemšana.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.panta otrās daļas jēgai neviens no tajā ietvertajiem soda mērķiem nevar būt pretrunā ar pārējiem. Sodam jābūt individualizētam un vienādā mērā jānodrošina visu šajā pantā norādīto mērķu sasniegšana. Vienlaikus sodam ir jāatbilst ar likumu aizsargātās intereses nozīmīgumam un nodarījuma sekām. Kaut arī apsūdzētais ir izdarījis mazāk smagu noziegumu, no lietas materiāliem secināms, ka viņš krāpšanas ir izdarījis sistemātiski. Šāda rīcība aktualizē sabiedrības interešu aizsargāšanu tieši vispārējās prevencijas aspektā.

Apsūdzētais iepriekš vairākkārtīgi kriminmāli sodīts, tajā skaitā 3 reizes par krāpšanu, noziedzīgo nodarījumu izskatāmajā lietā izdarījis par minētajām krāpšanām noteikta nosacīta soda pārbaudes laikā. Tas izslēdz jebkādas šaubas, ka viņš ir pilnībā apzinājies savas rīcības prettiesiskumu un sekas. Tomēr tas nav atturējis apsūdzēto mērķtiecīgi izkrāpt cietušajam 1499 EUR.

Tiesai iesniegtais izlīgums (lietas 89.lp.) apstiprina, ka apsūdzētais /pers. A/ ir samaksājis cietušajam /pers. B/ kompensāciju 1750 EUR, cietušais ir piedevis apsūdzētajam, viņam nav nekādu pretenziju pret apsūdzēto un pret kriminālprocesa izbeigšanu sakarā ar izlīgumu.

Kaut arī minētais izlīgums neatbilst Kriminālprocesa likuma 536.panta trešās daļas prasībām – bez cietušā (fiziskas personas) klātbūtnes iesniegtais izlīgums nav notariāli vai Valsts probācijas dienesta apmācīta starpnieka apliecināts, tiesai nav pamata apšaubīt tajā norādītos faktus un apstākļus, tajā skaitā zaudējumu atlīdzināšanu.

Tiesa atzīst, ka bez izlīguma iesniegšanas procesuālās kārtības neievērošanas, arī pēc būtības tas nevar būt pamats apsūdzētā atbrīvošanai no kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikuma 58.panta otro daļu šādu apsvērumu dēļ.

Pirmkārt, ņemot vērā apsūdzētā nodarījumu sistemātisko raksturu un motīvus, atbrīvošana no kriminālatbildības nevar nodrošināt taisnīgumu un soda mērķa sasniegšanu.

Otrkārt, apsūdzētais noziedzīgo nodarījumu ir izdarījis nosacīti noteikta soda pārbaudes laikā. Līdz ar to saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta desmito daļu sods ir izpildāms. Minētā norma ir imperatīva atšķirībā no Krimināllikuma 58.panta otrās daļas, saskaņā ar kuru tiesa izlīgumu var pieņemt un var arī nepieņemt. Šāda atziņa jau ilgstoši ir nostiprināta judikatūrā (skat.: *LR AT Senāta Krimināllietu departamenta 2007.gada 13.aprīļa lēmumu lietā SKK - 222/2007*).

Pretēji minētajiem apsvērumiem, no izlīguma teksta un apsūdzētā paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka, kaitējuma atlīdzināšana ir galvenais priekšnoteikums viņa atbrīvošanai no krimināatbildības. Tiesas ieskatā šāda attieksme norāda uz to, ka apsūdzētais savas rīcības sekas vērtē tikai no personīgā izdevīguma viedokļa, un nevēlas uzņemties atbildību par savas rīcības sekām.

Nosakot soda mēru izskatāmajā lietā un izlemjot par galīgo sodu pēc spriedumu kopības, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošus un atbildību pastiprinošu apstākli, kā arī to, ka apsūdzētais ir sekmējis kriminăltiesisko attiecību noregulējumu – izmantojot Kriminālprocesa likuma 21.panta otrās daļas 1.punktā noteiktās tiesības uz sadarbību, ir izvēlējies vienkāršāku procesa veidu – piekritis lietu iztiesāt bez pierādījumu pārbaudes. Tiesa atzīst, ka sods, kas nepārsniedz vienu trešdaļu no Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas sankcijā paredzētā maksimālā soda ir taisnīgs un samērīgs un, nosakot galīgo sodu, piemērojams apsūdzētajam labvēlīgākais – sodu daļējas saskaitīšanas princips.

Ņemot vērā, ka noziedzīgo nodarījumu izskatāmajā lietā apsūdzētais izdarījis pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 27.februāra lēmuma taisīšanas, galīgais sods /pers. A/ nosakāms pēc nolēmumu kopības, tos daļēji saskaitot, piemērojot Krimināllikuma 51.panta nosacījumus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda izciešanas termiņā ieskaitāms /pers. A/ aizturēšanas laiks no 2018.gada 1.decembra līdz 2018.gada 2.decembrim.

R e z o l u t

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 272.panta trešo daļu, 511., 512., 520., 527., 528., 529., 530.pantu tiesa

n o s p r i e

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pēc spriedumu kopības, šajā lietā noteiktajam sodam daļēji pieskaitīt ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 27.februāra lēmumu noteikto sodu **un galīgo sodu /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem un 10 (desmit) mēnešiem.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda izciešanas termiņā ieskaitīt /pers. A/ aizturēšanas laiku izskatāmajā lietā no 2018.gada 1.decembra līdz 2018.gada 2.decembrim.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – pieteikšanos noteiktā laikā policijas iestādē – atcelt, piemērot viņam apcietinājumu un apcietināt viņu nekavējoties pēc sprieduma pasludināšanas. Apcietinājumu piemērot līdz brīdim, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā. Pēc sprieduma stāšanās spēkā apcietinājumu atcelt.

Brīvības atņemšanas soda termiņu skaitīt no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pilna sprieduma pieejamības datums: 2019.gada 29.novembris.

Spriedumu daļā par sodu, kompensāciju vai kriminālprocesuāliem pārkāpumiem var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai 10 (desmit) dienu laikā, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnesis (personiskais paraksts) A.Feldmanis